

Stockholm 24 oktober 2014

SOU 2014:40 Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet (Fi2014/2212)

FAR har beretts tillfälle att yttra sig över *SOU 2014:40 Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet (Fi2014/2212)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

FARs ställningstagande

FAR avstyrker huvudförslaget i dess nuvarande utformning.

FAR avstyrker alternativförslaget.

FAR avstyrker förslaget till källskatt på ränta.

Utgångspunkter för FARs bedömning

FAR är i princip positivt inställd till att den skattemässiga behandlingen av främmande och eget kapital är föremål för en översyn. Det kan samtidigt med fog diskuteras om inte ränteskydd är nödvändigt för att neutralitet ska råda.

FAR anser vidare att det är mycket angeläget att nuvarande begränsningsregler för ränteutgifter tas bort och ersätts med regler som är mer förutsebara. Samtidigt måste dock en så genomgripande förändring som utredningen förordar ske på ett sådant sätt att de skattskyldiga med en rimlig arbetsinsats kan tolka och tillämpa de nya reglerna.

FAR anser att utredningen drivit komplexiteten för långt. Att kräva att samtliga svenska juridiska personer ska kunna tillämpa de mycket komplicerade regler som föreslås är inte realistiskt.

Förslaget måste förenklas betydligt, framför allt genom att krav på beräkning av räntekomponenter i hyror och anskaffningsvärden inte införs.

Vidare behöver en generöst tilltagen beloppsgräns införas, alternativt att tillämpningsområdet begränsas till större bolag.

Utredningens ambitionsnivå när det gäller att hindra eventuella kringgåenden har varit närmast extrem.

Givetvis ska skattelagstiftning inte ge upphov till icke avsedda förmåner genom olika åtgärder från de skattskyldigas sida. I sitt arbete verkar dock utredningen i sitt val av modell snarare ha utgått från intresset att täppa till mer eller mindre tänkbara ”luckor” i lagstiftningen, än att skapa ett robust och lättillämpat system för avdragsrätten avseende finansiella kostnader.

En annan komplikation är att den föreslagna metoden är internationellt oprövad, vilket gör att konsekvensanalysen är om möjligt ännu viktigare än annars. Här uppvisar utredningen stora brister.

Exempel på områden, där bristen på konsekvensanalys är särskilt besvärande, är ändrade beteenden hos de skattskyldiga. En analys av effekterna av det kraftigt ökade skatteuttaget från fastighetssektorn – exempelvis vad avser bostadsbyggandet – saknas helt, liksom ett resonemang om hur ett avdragsförbud kan komma att påverka investeringsviljan i Sverige.

FAR delar inte utredningens uppfattning att systemet kan implementeras genom att ”addera” relevanta poster i bokföringen (s. 486). De förmodade tillämpningskostnaderna om sammanlagt 62 mkr per år synes allvarligt underskattade, särskilt under de första åren efter att systemet införs.

FAR anser det vara angeläget att bestämmelser om rullning av finansnetto införs. FAR delar inte utredningens uppfattning att företag med negativt respektive positivt finansnetto normalt har detta under längre tid.

I det följande kommenteras vissa av förslagen i detalj.

Särskilda frågor

Definitionen av finansiellt instrument

Begreppet finansiellt instrument, som definieras i föreslagna 24 a kap. 3 § IL, är centralt för beräkningen av finansnetto enligt föreslagna 24 a kap. 13 § IL.

Tekniskt sett hänvisar denna paragraf till två andra paragrafer i årsredovisningslagen (ÅRL). Den första bestämmelsen, 4 kap. 14 a § ÅRL, som är en värderingsregel, använder uttrycket men innehåller i sig ingen definition utan använder uttrycket ”derivatinstrument och andra finansiella instrument” utan ytterligare precisering. I det andra lagrummet, 4 kap. 14 c § ÅRL, finns en inskränkning av begreppet derivatinstrument för vissa kontrakt som avser rå- och stapelvaror.

En samlad läsning av värderingsreglerna i 4 kap. 14 a, b och c §§ ÅRL ger alltså vid handen att i ÅRLs mening är derivat finansiella instrument (se 4 a §), att det finns andra finansiella instrument (se 4 a §), av vilka några inte omfattas av värderingsregeln i 4 a § (se 4 b) samt att vissa derivat trots ordalydelsen i 4 a § inte är finansiella instrument (se 4 c §§).

FAR menar att föreslagna 24 a kap. 3 § IL med dess hänvisning till nyss återgivna bestämmelser i ÅRL inte beskriver vad som konkret avses med begreppet finansiellt instrument.

Ansatsen till definitionen i föreslagna 24 a kap. 3 § IL – genom hänvisning till två lagrum i ÅRL som i sig inte definierar begreppet finansiellt instrument – är därför enligt FARs

mening direkt olämplig. Problemet är att den hänvisar till andra regler som visserligen använder begreppet men som inte definierar det.

Utredningen (s. 201 f) redogör för den redovisningsmässiga definitionen i BFNAR 2012:1 (nedan benämnt K3) som är ”varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång hos en part och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument hos en annan part”. IAS 32 p. 11 innehåller samma skrivning. Därutöver innehåller såväl K3 som IAS 32 p. 11 en definition av vad som avses med finansiella tillgångar och skulder samt i IAS 32 p. 11, egetkapitalinstrument.

Utredningens avsikt är uppenbarligen att begreppet finansiellt instrument inte ska definieras utifrån lagtextens ordalydelse, utan att tolkningen i själva verket ska utgå från de icke lagstadgade redovisningsnormerna. FAR har följande synpunkter på detta.

Definitionerna i redovisningsnormerna är tillkomna för att tjäna andra ändamål än att fastställa underlaget för beskattning. Svensk inkomstbeskattning av juridiska personer har sedan länge byggt på redovisningsrättens periodiseringsregler utan att detta setts som en nackdel, men man har traditionellt varit försiktig med att låta redovisningens klassificering styra beskattningens omfattning, låt vara att senare praxis från HFD börjat visa en viss öppenhet att låta redovisningen vara vägledande även vid den skatterättsliga klassificeringen (se HFD 2014 Ref. 10, ränta på tvingande konvertibel, och i någon mån HFD 2011 Ref. 1, beskattning av upplösning av negativ goodwill) även om exempel finns på motsatsen (se RÅ 2002 Ref. 77, konvertibelränta).

Det nu föreliggande förslaget går ett steg längre genom att definitionen av vad som är en finansiell kostnad respektive intäkt ska avgöras utifrån redovisningsnormerna.

Konsekvensen av att skatterätten i klassificeringsfrågor baseras på redovisningen är att skattereglerna i dessa avseenden inte kommer att beslutas av riksdagen, utan av svenska eller internationella redovisningsorgan. FAR anser att detta strider mot Regeringsformens kompetensregler. FAR anser att begrepp som är av central betydelse vid tillämpningen av skattelag måste definieras i skattelagstiftningen och inte bestämmas av redovisningsnormerna.

Det kan i detta sammanhang påpekas att utredningen inte vill att K3 ska tillämpas fullt ut eftersom den rekommendationen i vissa fall tillåter att räntekomponenter ska ingå i anskaffningsvärdet på tillgångar (s. 240 f). Därför föreslås särskilda stoppregler.

Utredningen vill alltså att K3 ska styra beskattningen, men endast delvis. För andra delar av K3 föreslås stoppregler. FAR anser att ett sådant system inte är hållbart.

Det är FARs uppfattning att begreppet finansiellt instrument istället bör definieras i IL och inte genom en hänvisning till ÅRL.

Det bör enligt FAR vidare övervägas om inte undantaget avseende rå- och stapelvaror även bör omfatta elderivat som tecknas för samma ändamål.

I detta sammanhang bör också uppmärksammas oklarheten om hur kundförluster ska behandlas. Enligt den grundläggande definitionen borde dessa utgöra finansiella instrument. Undantagsregeln i föreslagna 24 a kap. 4 § andra stycket synes inte kunna

tillämpas på kundförluster. Det måste dock ha varit avsikten att kundförluster ska vara fullt ut avdragsgilla. FAR anser att lagtexten måste förtydligas på denna punkt.

Behandlingen av derivat som inte är hänförliga till finansiella kostnads- och intäktsposter

Avsikten med denna undantagsregel är att derivat som avser att säkra icke-finansiella betalningar, t.ex. för säkring av utgående betalningar till leverantörer eller inkommande betalningar från kunder inte ska ge upphov till finansiella kostnader eller intäkter. Att derivat som avser att säkra ett företags försörjning av rå- och stapelvaror i vissa fall inte är finansiella instrument kan följa redan av den föreslagna lagtextens hänvisning till 4 kap. 14 c § ÅRL, i vart fall vid en generös tolkning av texten.

Det kan framstå som en bra ansats att derivat som avser utbetalningar vid förvärv av materiella anläggnings- och omsättningstillgångar eller inbetalningar vid försäljning av varor och (icke-finansiella) tjänster inte ska omfattas av avdragsbegränsningen. Men om man läser specialmotiveringen (s. 535) ska detta undantag gälla endast vid en tydlig dokumentation, upprättad i samband med ingående eller förvärv av varje options- eller terminsavtal, av vilken det kan utläsas att kontraktet är kopplat till andra betalningsströmmar än finansiella intäkter och kostnader.

Principiellt kan frågan resas om lämpligheten av att en för den skattskyldige delvis opreciserad men helt klart betungande bevisbörda införs genom förarbetsuttalanden och inte i lagtext. Det synes inte räcka att man bokför dessa derivat på särskilda konton, utan man torde också behöva göra en beständig notering i bokföringen eller på annat sätt som tydligt visar frånvaron av koppling till finansiella betalningsströmmar. Denna notering torde vidare behöva kompletteras med utredning som visar en faktisk bakgrund till vad som säkras, såsom specifika eller prognosticerade betalningar och inköp.

Regeln lägger en tung administrativ börda på företagen. Utan uttryckliga regler i lag är det svårt att på förhand avgöra om företagets bästa bedömning av vilken dokumentation som krävs kommer att accepteras av Skatteverket och förvaltningsdomstolarna.

FAR anser sålunda att det klart bör anges i lagtexten hur kopplingen till icke-finansiella flöden ska dokumenteras.

Bestämningen av räntekomponent i hyror och anskaffningsvärden

Förslaget innebär att räntedelar i hyror samt i anskaffningsvärden för lagertillgångar, inventarier, byggnader och markanläggningar ska brytas ut och behandlas som finansiella kostnader. Detsamma gäller för kalkylränta på konto Avsatt till pensioner.

Räntedelar på en kredit som uppkommit på grund av köp av tillgångar eller tjänster i näringsverksamheten behöver inte brytas ut om krediten lämnats på ”sedvanliga villkor”.

FAR avstyrker förslaget helt i denna del.

Som berörts i föregående avsnitt innebär den föreslagna regleringen att man bryter mot systematiken i K3, där räntedelar i vissa fall måste tas med i anskaffningsvärdena. Vad gäller inventarier kommer detta att få till följd att samtliga företag som tillämpar K3 riskerar förlora rätten till räkenskapsenlig avskrivning.

Vidare innebär förslaget att vid alla inköp på kredit som ett svenskt företag gör måste först bedömas om krediten har lämnats på ”sedvanliga villkor”. Om svaret är nekande kommer att behöva utredas hur stor räntekomponenten är.

Vid hyra uppkommer motsvarande problem då man måste bestämma hur stor del av hyran som utgör ränta. Det kan vidare antas att Skatteverket kommer att ha synpunkter på ränteberäkningen och kommer vara benäget att tillämpa schablonregeln i föreslagna 24 a kap. 6 § andra stycket IL.

Utredningen hänvisar till att företagen enligt K3-regelverket ska betrakta alla finansiella leasingobjekt som investeringar vilka ska bokföras som tillgång. Vad utredningen då bortser från är att K3-regelverkets huvudregler avser koncernredovisning och att redovisning i den juridiska personen får ske som operationell leasing oavsett avtalets ekonomiska innebörd (p. 20.29).

Nämnda schablonregel innebär dessutom en asymmetri då hyrestagarens räntedel av hyran är högre än för uthyraren. Skälen till detta (s. 238) är svaga och delvis svärbegripliga.

Kalkylräntan på konto Avsatt till pensioner är en värdesäkring till förmån för de anställda så att de inte ska drabbas av att deras pensioner minskar på grund av inflation. Enligt FARs mening är detta inte en finansiell kostnad i vedertagen mening utan en löne- eller pensionskostnad. Kalkylräntan ska därför inte ingå i de finansiella kostnaderna.

FAR anser att räntedelar på hyror och anskaffningsvärden inte ska tas med i beräkningen.

Avskaffandet av aktiefällan

Enligt nu gällande regler, som återfinns i 48 kap. 26 § IL, får en juridisk persons avdragsgilla kapitalförluster på delägarätter bara dras av mot kapitalvinster på delägarätter (”aktiefällan”). Inom beskattningsåret får kapitalförluster som inte kan dras av mot kapitalvinster under vissa förutsättningar utnyttjas av ett annat företag i samma koncern. Kapitalförlust som inte utnyttjas enligt dessa regler anses vara en ny kapitalförlust på delägarätter hos den juridiska personen det följande året. Det finns ingen tidsmässig begränsning utan rätten att ”rulla” outnyttjade kapitalförluster finns så länge som den juridiska personen existerar (med vissa undantag vid fusioner, se 37 kap. 27 § IL).

Om kapitalförlusterna uppkommer i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person gäller enligt 48 kap. 17 § IL andra begränsningar i avdragsrätten (se bl. a. HFD 2013 ref. 52). Någon ”rullning” av kapitalförluster i dessa fall är inte tillåten.

Enligt förslaget avskaffas aktiefällan och avdragsgilla kapitalförluster på delägarätter utgör finansiella kostnader som får dras av från finansiella intäkter. Ett negativt finansnetto är inte avdragsgillt, oavsett om det uppkommit till följd av kapitalförluster eller andra finansiella kostnader. Någon rullning av negativa finansnetton avses inte införas, men en kvittning inom koncern under samma beskattningsår tillåts i vissa fall enligt förslagets 24a kap. 14 § IL. Det föreslås således en utvidgning av avdragsrätten för kapitalförluster (avdrag mot annat än kapitalvinster) samtidigt som denna utvidgade avdragsrätt är begränsad till det år förlusten realiserar.

Vad gäller kapitalförluster på delägarätter i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person innebär utredningens förslag att även deras kapitalvinster och -förluster inordnas i systemet med finansiella intäkter och kostnader. De ska hanteras som en del av bolagsmannens (en juridisk person) finansnetto om 24 a kap. 13 § IL är tillämplig och annars som en del av handelsbolagets (den utländska juridiska personens) finansnetto. Såvitt FAR förstår avser detta endast sättet att beräkna finansnettot för bolagsmannen och påverkar inte hur denna i övrigt redovisar sin andel av handelsbolagets resultat i inkomstdeklarationen.

FAR motsätter sig inte denna förändring i och för sig. Fråga uppkommer dock om hur outnyttjade kapitalförluster på delägarätter ska behandlas vid företagets övergång till det nya systemet. Övergångsregler saknas, vilket medför en osäkerhet huruvida de vid övergången outnyttjade kapitalförlusterna ska anses vara finansiella kostnader det första året i det nya systemet eller om de inte ska få rullas vidare alls. Detta bör klargöras i den fortsatta beredningen.

Konsekvenserna för mindre företag

Som framgår ovan avstyrker FAR den föreslagna kopplingen mellan de föreslagna skatte-reglerna och K3-regelverket. FAR anser att detta särskilt gör sig gällande för de mindre företagen.

Bokföringsnämndens regelverk för K2 och K3 har nyligen trätt i kraft. Enkelt uttryckt är K2 ett förenklingsregelverk för mindre företag medan K3 är huvudregelverket för onoterade företag. Förslaget kommer i praktiken innebära att alla företag tvingas in i K3 vid beräkning av det skattemässiga resultatet. Problemet accentueras av att förslaget dessutom föreslås gälla alla juridiska personer oavsett storlek. FAR anser att detta inte är någon önskvärd situation. K2-regelverket har tillkommit för att förenkla för de mindre företagen men utredningen går i motsatt riktning.

FAR motsätter sig en sådan utveckling och utgår från att förslaget ändras i denna del. Alternativt måste Bokföringsnämnden anpassa K2 så att det överensstämmer med skattelagstiftningen. Detta kommer dock att komplicera K2 på ett sätt som inte är önskvärt.

Vid anskaffning av inventarier kommer en felaktig klassificering av anskaffningsvärde att innebära dels att en del av anskaffningskostnaden inte kommer att bli avdragsgill, dels att rätten till räkningskapsenlig avskrivning kommer att förloras. Varje småföretagare kommer att ställas inför svåra avvägningar vid varje förvärv av lagertillgångar och inventarier som är förenat med någon form av kreditgivning.

Förslagen påverkar mindre företag genom en ökad administration på grund av

- a) att ökad frikoppling mellan redovisning och beskattning medför ökade krav på administrativa rutiner för att kunna skilja på redovisade och skattemässiga värden, och att
- b) gränobeloppen, i den mån sådana alls finns, är för låga för att de små företagen ska vara undantagna från ett regelverk som ytterst syftar till att stora företag inte ska skatteplanera.

Det är FARs uppfattning att gränsbeloppet på 300 000 kronor är alldeles för lågt och inte medger att tillräckligt många företag undantas. Möjligen skulle undantag för tillämpning istället för ett gränsbelopp knytas till omfattningen av verksamheten. I aktiebolagslagen finns en definition av större företag baserad på de så kallade 50/80/40-kriterierna (9 kap. 13–14 §§ ABL).

Skulle regelverket endast tillämpas på företag som enligt aktiebolagslagen definieras som större skulle de negativa effekterna för små företag kunna undvikas. Eftersom företaget anses stort först efter att under två år ha uppnått storlekskraven kommer regelverket inte heller att överraskande drabba ett företag som just det aktuella året, efter att året är slut, konstaterat att man ”blivit stort” och därigenom ska tillämpa det särskilda skatteregelverket.

Gränsvärde för visst beskattningsår kan också medföra stora problem retroaktivt, vilket följande exempel åskådliggör. Ett företag leasar en tryckpress, två leasingbilar och en kopieringsmaskin för totalt 24 850 kr/månad. Årskostnaden understiger gränsbeloppet. Löpande under året sker ingen särskild uppdelning av räntekomponenten då detta inte är nödvändigt. I oktober ökas trivseln på kontoret genom att bolaget hyr ett akvarium till en kostnad av 1 500 kronor per månad. Årets totala leasingkostnader ökar med 3 x 1 500 kronor varigenom företaget i december månad kommer att överskrida gränsvärdet. Redovisningen måste då göras om. Den som sköter redovisningen, ofta en redovisningskonsult, måste då gå igenom samtliga verifikationer som avser leasingkostnader för att retroaktivt bokföra om räntedelen i respektive avtal.

Även bestämmelsen i föreslagna 24 a kap. 9§ IL om att hela koncernens hyreskostnader ska beaktas innebär ökade svårigheter att veta om och när man trätt in i räntereguleringen. Ett systerbolag kan ha tecknat ett i sammanhanget kanske helt oviktigt leasingavtal på ett förhållandevis lågt belopp som medför skatte- och redovisningskonsekvenser för hela koncernen. Även om det många gånger är samma person som sköter redovisningen i mindre koncerner är det inte alltid så. Är koncernbolagen spridda geografiskt är det inte helt ovanligt att redovisning sker på plats i respektive bolag.

Det kan också påpekas att ett mindre företag som efter ett förvärv i slutet av året kommer in i en koncern torde omfattas av koncernregeln under hela året, vilket leder till att hyresutgifter under tiden före förvärvet måste gås igenom på samma sätt som när gränsvärdet överskrids mot slutet av beskattningsåret.

Även reglerna för handelsbolag är komplicerade. Då enskilda näringsidkare inte omfattas av regelverket kommer det att bli stora olikheter i beskattningen, beroende på vilken företagsform man använder. FAR anser inte att utredningens motivering i denna del (s. 264) är övertygande.

FAR anser att i vart fall handelsbolag som uteslutande ägs av fysiska personer ska läggas utanför avdragsbegränsningen.

Många mindre utvecklingsföretag har under sina första utvecklingsår stora kostnader för sin finansiering. Lån till riskprojekt belastas dessutom med en högre ränta än när företag med god soliditet och stabil verksamhet lånar för investeringar. Genom att dessa företag inte kommer att få avdrag för sina finansieringskostnader kommer kostnaden för att utveckla nya företag och att utveckla nya produkter och tjänster att öka. Ökade kostnader i

forsknings- och utvecklingsföretagen gynnar inte deras utveckling utan gör den svårare. Det är redan idag svårt för många företag att hitta riskkapital till acceptabel kostnad. Införslagen finns det en stor risk att dessa svårigheter ökar ytterligare. Förslaget missgynnar nystartade företag i allmänhet och forsknings- och utvecklingsföretag i synnerhet.

Av definitionen framgår i föreslagna 24 a kap. 5§ IL att med finansiell kostnad avses även det räntebelopp som ingår i hyreskostnad samt av 6§, att det räntebelopp som framgår av hyresavtalet ska användas. I många fall kommer inte räntedelen att framgå av avtalet, eftersom uthyraren inte utan vidare kan förväntas synliggöra den delen av prissättningen som ju utgör en del av affärsstrategin.

I dessa fall har lagstiftaren anvisat en alternativ väg, nämligen att räntan ska beräknas på marknadsvärdet vid årets ingång. Modellen förutsätter årliga uppskattningar av marknadsvärdet, dessutom på tillgångar för vilka någon fungerande marknadsvärdering inte finns att tillgå. Detta drabbar särskilt de mindre företagen för vilka en marknadsvärdering blir en tillkommande administrativ börda.

I företag med leasade fordon kommer det att bli nödvändigt att göra värderingar i anslutning till varje årsskifte. Samtliga fordon måste då köras till ett värderingsföretag för värdering. Bortsett från att det tar tid och dessutom begränsar möjligheten att kunna använda fordonet medför det en årlig tillkommande kostnad. För bilar finns det en fungerande värderingsmarknad, men många andra hyresobjekt har inte det och det är inte lika enkelt att ”åka” med sin entreprenadmaskin till en värderingsman.

Vad gäller stationär utrustning som leasas, t.ex. butiksinredningar, tryckpressar eller industrirobotar, måste värderingsmannen ofta göra sitt arbete på plats. FAR frågar sig om det är praktiskt möjligt att genomföra sådana värderingar i stor skala särskilt som tillgången på värderingsmän torde vara begränsad.

Föreslagen schablonskatt på finansiella företag och försäkringsföretag

Utredningen anser att det bör införas en schablonskatt på finansiella företag. Skadeförsäkringsföretag ska ta upp en schablonintäkt på avsättning till skadereserv. Samtidigt slopas avdragsrätten för vissa efterställda lån.

FAR anser principiellt att särbeskattning av särskilda sektorer bör undvikas så långt det är möjligt. Det är vetenskapligt belagt att näringslivet mår bäst av att skattereglerna är neutrala i förhållande till bransch. Detta har också traditionellt varit den skattepolitiska strategin i Sverige.

Förslaget om schablonskatter i den finansiella sektorn bryter med denna tradition. Skälet som anges är att finansiella företag regelmässigt har positiva finansnetton (finansiella företag med negativa finansnetton är i praktiken konkursmässiga). Det kommer att innebära att dessa företag kommer att dra fördel fullt ut av finansieringsavdraget medan de inte kommer att drabbas av den begränsade avdragsrätten.

FAR är mycket tveksam till om argumentet är hållbart. En alternativ argumentation skulle kunna göra gällande att den finansiella sektorn inte har utnyttjat sig av möjligheterna till skatteplanering genom räntebetalningar och att de därför har haft en effektiv skattesats som legat nära den nominella. Denna ”lojalitet” med skattesystemet bestraffas genom det nu lagda förslaget.

FAR noterar också att det inte är hela den finansiella sektorn som omfattas utan enbart de företag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Av samma skäl som anføres nedan vad avser periodiseringsfonderna avstyrker FAR en uppräknig av säkerhetsreserverna. Det bör också uppmärksammas att säkerhetsreserven inte kan återföras frivilligt.

Konsekvenser för fastighetsmarknaden

Vidare kan det konstateras att fastighetsbranschen kommer att missgynnas av förslaget, eftersom den kommer att drabbas av den begränsade avdragsrätten utan att detta kompenseras av finansieringsavdraget. Om utredningen hade varit konsekvent borde – på samma sätt som för de finansiella företagen – särregler ha föreslagits för att inte fastighetsföretagen ska missgynnas. Några sådana åtgärder föreslås dock inte.

Hyra av fast egendom är inte en finansiell intäkt eller kostnad enligt förslaget. Konsekvensen i denna del är att fastighetsägare i stor utsträckning kommer att få ej avdragsgilla negativa finansnetton eftersom räntekostnaderna inte kommer att kvittas mot hyresintäkterna. Såvitt framgår är detta en avsedd effekt då utredningen räknar med att fastighetsbranschen kommer att få den mest omfattande skatteskärpningen.

Inga reservationer eller särskilda yttranden berör detta förhållande, sannolikt på grund av att fastighetsbranschen inte var representerad bland utredningens ledamöter och experter.

FAR anser att det inte går att genomföra så genomgripande förändringar som nu föreslås utan att noga analysera konsekvenserna. Med konsekvenser avses i detta sammanhang inte enbart påverkan på statsfinanserna utan även förändringar av beteendet hos de skattskyldiga.

Följande exempel kan illustrera hur reglerna kan komma att påverka ett mindre fastighetsföretag. Det är hämtat från ett klientföretag till en FAR-medlem.

Bolagets fastighet är nyligen färdigbyggd och består huvudsakligen av bostäder. Investeringen uppgick till cirka 110 mkr och fastigheten är fullt uthyrd. Finansieringen sker till 25 % med eget kapital.

Budget för 2014

Hyresintäkt	6 000
Driftskostnader	-1 700
Avskrivningar 2 %	-2 100
Räntekostnader	-2 500
Skattepliktigt resultat	-300
Skattekostnad	0
Utfall enligt huvudförslaget:	
Skattepliktigt resultat	-300
Ej avdragsgillt finansnetto	+2 500
Finansieringsavdrag	-550
Skattepliktigt resultat	1 650
Skattekostnad	363

För att kompensera för skattekostnaden behöver hyran höjas med 7,5 %. Med nuvarande hyresreglering är detta dock inte möjligt.

Beräkningen ovan utgår från nuvarande, historiskt låga räntor. Om ränteläget höjs blir effekterna än mer dramatiska.

Exemplet visar att det är nödvändigt att förslaget analyseras utifrån hur beteendet hos de skattskyldiga kommer att förändras. Om inte förslaget justeras kan det befaras att såväl bostadsbyggandet som fastighetspriserna kommer att påverkas negativt. Det sistnämnda innebär också potentiella negativa effekter för bankerna till följd av sänkta pantvärden.

Områden av särskild vikt för den fortsatta beredningen

Enligt FAR bör följande områden särskilt beaktas i det fortsatta beredningsarbetet:

- Det är av förenklingsskäl önskvärt att vinster och förluster på finansiella instrument med undantag för ränterelaterade instrument (terminer, swappar och liknande) undantas från finansnettot.
- Även räntedelar på anskaffningsvärden och hyror bör undantas. Här bör dock uppföljning ske så att detta inte missbrukas.
- Negativa finansnetton bör få rullas under åtminstone tre år.
- Någon form av lättnad för räntor på nybyggda fastigheter bör införas.

Finansieringsförslag

Halvering av underskottsavdrag

Som en del av finansieringen av såväl huvud- som alternativförslaget föreslås att befintliga underskottsavdrag för företag halveras.

FAR avstyrker förslaget om halvering av företagens underskottsavdrag. En klart bättre metod för att finansiera utredningens förslag är enligt FAR att finansieringsavdraget införs successivt genom att avdraget under en inledande period begränsas till en lägre procentsats.

FAR instämmer i stort i vad de ledamöter, experter och sakkunniga anför i frågan om halvering av underskotten i de särskilda yttranden och reservationer som bilagts utredningen. FAR vill för egen del särskilt framhålla följande.

Som skäl för förslaget om halvering av företagens underskottsavdrag anger kommittén bl.a. att "de kvarstående underskott som finns vid införandeåret har till stor del uppkommit under en period då det ofta har varit möjligt att skapa underskott med hjälp av räntesavdrag."

Motiveringen är enligt FARs uppfattning högst tveksam. Räntekostnaden utgör endast en av ett flertal olika kostnader i ett företag som kan skapa ett underskott. Detta gör att det är missvisande att utpeka just räntekostnaden som orsak till uppkomsten av underskotten inom bolagssektorn. Därtill kommer att många företag gick med stora rörelseförluster under den senaste finanskrisen. Dessa har ännu inte till fullo återtagits. En halvering skulle leda till en förutsedd asymmetri.

Än viktigare är att även om ränteavdragen i vissa fall har haft betydelse för uppkomsten av underskott så har avdragen medgetts helt i enlighet med gällande skatteregler.

Sett mot denna bakgrund torde visserligen en halvering av företagens underskottsavdrag möjligen inte strida mot retroaktivitetsförbudet i Regeringsformen men förslaget får i praktiken retroaktiv effekt.

Som central utgångspunkt för utredningens uppdrag anger regeringen i inledningen till kommittédirektiven att “ett dynamiskt och innovativt företagsklimat som vilar på förutsägbara regler, sund konkurrens och utvecklingskraft är viktigt för att Sverige ska få en starkare ekonomisk utveckling, fler växande företag och en högre sysselsättning.”

Den föreslagna lagstiftningsåtgärden är säregen och oförutsebar till stor nackdel för företag och investerare. Förslaget slår särskilt hårt mot innovationsföretag och andra utvecklings-satsande företag med höga uppstarts- och utvecklingskostnader. Förslaget snedvrider därmed samtidigt konkurrensen eftersom det kan antas att väletablerade företag inte drabbas i lika stor utsträckning. En halvering av underskotten försvårar också rekonstruktioner och omstarter av företag och motverkar därmed ett dynamiskt företagsklimat.

Regeringen anger i direktiven att “de föreslagna ändringarna bör sammantaget inte leda till att skattebetalningarna från bolagssektorn ökar vid en statisk beräkning av budgeteffekten”. Enligt beräkningar i utredningen (s.486) är förslaget under de första sex åren överfinansierat med 20,2 miljarder, varav 13,9 miljarder härrör från de halverade underskotten. I själva verket har utredningen räknat med att halveringen bara ska bidra till finansieringen under de första två åren. Under resterande period bidrar den bara till överfinansieringen. FAR anser att en sådan överfinansiering inte är förenlig med utredningsdirektiven.

Om hela sexårsperioden beaktas är reformen självfinansierad även utan en halvering av underskotten.

Såvitt FAR förstår har förslaget i denna del dessutom redan väckt negativa reaktioner i omvärlden till skada för vårt anseende som ett attraktivt land för investeringar och företagande.

Förslaget saknar också regler om hur en halvering av underskottsavdragen i praktiken ska genomföras med avseende på de spärrar som kan finnas för avdragen. I frånvaro av en uttrycklig reglering utgår FAR från att företagen själva får välja om det är koncernbidrags- eller fusionsspärrade underskott eller icke spärrade underskott som primärt ska reduceras.

FAR förespråkar att finansieringen av förslaget sker genom att finansieringsavdraget införs successivt, se ovan. Genom en sådan metod för finansieringen bör flera av de övergångsbestämmelser som utredningen föreslår vara överflödiga.

Uppräkning av återförda periodiseringsfonder

Utredningen föreslår att återföringar av periodiseringsfonder som satts av enligt det nuvarande regelverket och som återförs efter ikraftträdandet ska återföras med 133 % av avsättningens storlek.

FAR avstyrker förslaget.

Utredningen anger att skälet för förslaget är att uppnå samma effektiva skattebelastning för avsatta och återförda periodiseringsfonder.

FAR kan inte se att det angivna skälet är tillräckligt bärkraftigt för att motivera att skattesystemet kompliceras med en särskild övergångsbestämmelse.

Med samma resonemang borde rimligtvis även företagens underskottsavdrag räknas upp med 133 %, men istället föreslår utredningen en halvering av underskotten. För att vara konsekvent skulle det även behöva införas motsvarande regler på andra områden som hanterar latent skatteskulder eller skattefordringar, bl.a. överavskrivningar på inventarier och latent kapitalförluster/kapitalvinster på kapitaltillgångar.

En temporär uppräknings av tidigare avsättningar till periodiseringsfonder innebär vidare att det under en relativt lång övergångsperiod kommer att finnas två olika former av periodiseringsfonder, vilket komplicerar redovisningen av uppskjuten skatt.

Vidare vill FAR uppmärksamma att utformningen av sjätte punkten i övergångsreglerna innebär att samtliga skattskyldiga som gjort avsättning till periodiseringsfond kommer att behöva återföra 133 % av sina avsättningar. Avsikten måste dock vara att det endast är skattskyldiga som får rätt till finansieringsavdrag som behöver göra detta.

Begränsat avdrag för koncernbidrag

Utredningen föreslår att företag med beskattningsår som påbörjas före men avslutas efter 1 januari 2016 under det beskattningsåret bara får göra avdrag med högst 75 % för koncernbidrag som har lämnats till företag med beskattningsår som påbörjas efter 31 december 2015.

FAR tillstyrker med vissa reservationer förslaget.

FAR är medveten om den möjlighet till skatteplanering som finns i vissa fall inom koncerner med företag med olika räkenskapsår. Det är angeläget att denna möjlighet till skatteplanering stoppas. Som lagförslaget är utformat kan det dock i en del fall leda till en omotiverat högre beskattning eftersom företag med bokslutsdatum sent på året kommer att få leva med den gamla skattesatsen under större delen av ikraftträdandeåret samtidigt som andra företag med ett tidigare bokslutsdatum får en lägre beskattning. Detta snedvrider konkurrensen.

För att uppnå större rättvisa bör övergångsregeln utformas på samma sätt som stopplagstiftningen från 2013.

Uppräknings av räntan vid beräkning av schablonintäkt på periodiseringsfonder

För att uppnå full finansiering av förslagen föreslår utredningen att räntan vid beräkning av schablonintäkten vid avsättning till periodiseringsfond höjs från 72 % till 87 % av statslåneräntan.

FAR avstyrker förslaget.

En räntebeläggning av en skatte kredit är enligt FARs uppfattning principiellt felaktig och komplicerar skattesystemet i onödan. En höjning av beräkningsräntan motverkar dessutom

ytterligare periodiseringsfondernas grundläggande syfte i det svenska bolagsskattesystemet som saknar möjlighet till ”loss carry-back”.

Enligt utredningen innebär den höjda beräkningsräntan en inkomstförstärkning om 300 mkr per år. När fullgod annan finansiering finns i form av successiv infasning av finansieringsavdraget är 300 mkr ett alltför begränsat belopp för att det ska vara motiverat att ändra en befintlig regel med det administrativa merarbete det innebär för skattskyldiga och Skatteverket.

FAR noterar i sammanhanget dessutom att det saknas författningstext för denna del av förslaget.

Alternativförslaget

FAR avstyrker förslaget.

Det kan konstateras att förslaget förutsätter att de nuvarande ränteavdragsbegränsningarna kvarstår. FAR anser redan på grund härav att förslaget inte bör genomföras.

Ett tänkbart alternativ skulle å andra sidan kunna vara att införa en EBIT-modell som ersätter nuvarande ränteavdragsbegränsningar. Detta skulle göra systemet mer förutsebart samtidigt som den internationella förståelsen för de svenska reglerna skulle öka. Det förutsätter dock att de förändringar av tillämpningsområdet, som föreslås ovan under avsnittet Områden av särskild vikt för den fortsatta beredningen, genomförs.

Övriga förslag

Koncernbidrag

Utredningen föreslår att värdeöverföringen vid koncernbidrag ska äga rum senast när deklarationen ska lämnas in. Detta innebär enligt FARs mening en kodifiering av gällande praxis. Detta förslag tillstyrks därför.

FAR hade dock gärna sett att utredningen ytterligare hade penetrerat frågan om koncernbidragen.

Den svenska modellen för koncernintern resultatutjämnning som innebär att obeskattade vinster överförs mellan bolag är ovanlig internationellt sett. Det normala är antingen någon form av koncerntaxering eller att det är de skattemässiga förlusterna som flyttas mellan bolagen.

Kravet på förmögenhetsöverföring har som följd att ett koncernbidrag inte endast ska bedömas ur skatterättslig synvinkel utan även civilrättsligt. För givande bolag är koncernbidraget en värdeöverföring enligt 17 kap. ABL. Det blir inte sällan fråga om svåra aktiebolagsrättsliga bedömningar när bidraget ges till koncernföretag med svag finansiell ställning.

Dessutom innebär rättspraxis att kravet på förmögenhetsöverföring i praktiken är mer eller mindre en chimär. HFD har bland annat godtagit koncernbidrag som omedelbart har återbetalats varvid man endast har redovisat nettobeloppet i bokföringen (RÅ 1999 ref 74).

Det saknas vidare fiskala skäl för kravet på värdeöverföring.

FAR anser att en mer övergripande diskussion om vilken modell som bör användas för koncernintern inkomstutjämnning hade varit värdefull. En mer lätthanterlig modell kan till exempel vara att överföra skattemässiga förluster mellan bolagen istället för vinster. En sådan modell tillämpas för vissa typer av förluster, se 25 kap. 12 § IL och 48 kap. 26 § IL. Ett sådant system finns redan i Storbritannien.

Underskottsavdrag

Utredningen föreslår att vid ägarförändringar som sker genom en apportemission ska underlaget för beräkning av beloppsspärren uppgå till det lägsta av verkligt och särskilt värde på tillgångarna i företaget och den faktiska utgiften.

FAR godtar förslaget med nedan angivna anmärkningar.

FAR noterar med tillfredsställelse att utredningen nu rättar till det misstag som fanns i den tidigare lagtexten. Samtidigt kan dock konstateras att underskottsreglerna är i stort behov av en översyn.

Syftet med reglerna är att stävja handel med underskotts företag, en företeelse som historiskt inte sällan har visat sig ha samband med ekonomisk brottslighet. Det har dock visat sig att reglerna är sådana att de även kan träffa situationer där det inte förekommit några ägarförändringar, se t.ex. HFD 2013 not. 32. Vidare är reglerna så komplicerade att det torde vara omöjligt för en lekman att på egen hand kunna sluta sig till huruvida någon spär är tillämplig efter en ägarförändring eller ett förvärv. Detta gäller i synnerhet koncernbidrags-spärren.

FAR anser att syftet med reglerna, att förhindra handel med skattemässiga förluster, kan uppnås genom mindre ingripande åtgärder. En lämplig lösning skulle kunna vara att underskotten endast begränsas vid ägarförändringar i företag som inte bedriver någon verksamhet.

Källskatt på ränta

FAR delar utredningens uppfattning att källskatt på ränta inte bör införas.

FAR

Jonas Svensson
Ordförande i FAR

Dan Brännström
Generalsekreterare i FAR

Markus Thaler
Ordförande i
FARs policygrupp för skatt